

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Divendres 26 de Novembre de 1897

Núm. 3.428

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 3,000
En provincies trimestre. Ptas. 8,000
Extranger i Ultramar. Ptas. 10,000
Anuals, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Malló, carrer Tàrragona, 6.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop à la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. G. de Barcelona, ex-quefe de clinica y ab titol de las universitats de Berlin y Wurzburg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de Paris.

Reb en CONSULTA à Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 à 12 y de 4 à 5.

Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.

Los demés diàs à Barcelona, Claris, 44, cantonada à la Gran Via, de 11 à una y de 4 à 5.

MALALTÍAS DELS ULLS

L'oculista de Terragona D. J. MIRÓ accedint gustós à las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 à 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.

Los demés diàs en son gabinet de TARRAGONA, de 10 à 12 del matí y de 3 à 5 de la tarde.

Vinyas Americanas

D.E

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, rer milions.—Preus reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch milions d'estacas, y un milió de barbats.

SECCIÓ DOCTRINAL

Desde Barcelona

(DOS OVACIONS)

La primera llogó lloch ahir ab l'arribada del General demittit de retorn de la Gran antilla y la segona ha sigut aquest vespre ab motiu del retorn del llorejat «Orfeo Catalá» ¡Quin contrast! la primera fou preparada y pagada per quatre polítics ab bombos y clarins y en cara no passá de ser cortés; la segona que no contaba ab els elements dels Weyleristes tan entusiastas y digna de ls coristes que 's tractave de festejar. L'entusiasme fou delirant, los aplausos y els viscas à Catalunya, al «Orfeo Catalá» y à la música catalana no escasejaren durant lo trajecte que fou llarch.

Entre els diferents elements catalanistes y conrejadors de la música catalana figuraven en la llarga comitiva à mes de la Banda Municipal baig la direcció del Sr. Sedorni, comissions baix ab sos respectius estandars «Lo Nin Guerrer», «Antichs Guerrers», societat «La Juventut Catalana» de San Andreu, «Pan y Esperansa» de id., «Asociació dels Coros de Clavé» y altres que no es possible cità recordant las comissions de «La Lliga de Catalunya», «Asociació Popular Regionalista», societat coral «La Catalana».

Després de passar al Ajunsament à saludarlo passaren al Consulat de Fransa y d' allí al espayos local social del «Orfeo Catalá» que te no fa gayre en la plassa de San Just.

Al entrar los coristas ab la barretina morada al cap junt ab la seva artística senyera las demés que hem fet referencia foren rebuts ab unanims picaments de mans y fochs de bengala per una concurrencia tan gran que apesà de la grandiositat del palaci del Moixó no era capàs pera tanta concurrencia anhelosa de admirar als llorejats orfeonistes.

En una de las sales se reuniren lo coro de noys y noyes orfeonistas, jun ab les que tinguerem la sort de poder arriarhi.

Feren us de la paraula varis orfeonistes donant fi lo Sr. Millet que ab frases sortidas del cor donà compte de s' expedició à Niza ahont digué que foren tan ben rebuts y admirats en la seva música catalana y sobre tot l' honrosa barretina que cubria, que 's honraven constan ab orgull. Donà las gracias à tots los allí reunits y donà fi l' acte despres de ser obsequiats ab un abundant lung tots los coristes alumnes y comisions invitades, reinan la mes fraternal armonia entre tots. Se repeliren de nou els entusiastas vivas à Catalunya à Clavé al «Orfeo Catalá» y à la música catalana. Los brindis no escasejaren.

Per nostra part, al part que saludem de cor als conreadors de la musica de casa que tan alta han sabut posar lo nom de Catalunya, no podem meys que esclamar visca l' «Orfeo Catalá», visca lo seu mestre lo infatigable Millet, visca Clavé!

ANTON DE ROMAJO.

Barcelona, 24 Novembre. 1897.

ARTS Y LLETRAS

Niné

—La Niné está malalta, molt malalta, ja'nem à vau relés?— Em va dir mon amic Brull.

—¿Qué sebs ehon est?

—Prou que ho sé: lo nom del carrer no 'm vé present ara, mes estig segur de trovarlo, es per los darretes de Sant Francesch; ja hi estat altre cop, no tingois por, no terém lo camí en devades: tira el dret y una mica de coratge, perquè es bastant lluny.

¡Y tant lluny com erab! mes fochor se sentí ab el vent que venia del nord y era boca de foch, y encara no habiam arribat à terme.

Després de giravoltar carrers, ne'trobarem un d'estret, molt estret, ab cassas altas, rònegas y decantadas per o temps, amessant aclotarse demunt nostre.

Varem encendre mistos: lo portal estava molt foch, y després d' atravesar un pati unit y negrench, en Brull me va dir:—Tinguem en compte ensopegar, ara comensa la escala.—Tota era de fusta, ab los esglaons bruts, y esmolats per las voras, cada quatre replens es trobava un petit fanalet de vidres entelats y llum esgroguehida. Aixís que anavam pujant los esglaons eran mes alts y tot anava enfusquintse, y ofegantse 'l xibarrí del vebinat. Semblava que ens allunyessim del mon.

El meu company va trucar los dits à una porta, després de fixarse en lo número que tenia al demunt.

—Esta obert, varen dir desde dintre...
Al veurens, la Niné, va alzar lo cap del coixí.— Ah! sou vosaltres!—va dir, y 's tornà à deixarse caure en lo llit.

—Nosaltres mateixos; hem sapigut que estás malalta, y 't venim à veure. ¿Y donchs noya, com va aixó?

—Malament, ja ho ho poden veure...

—Y ho que no fas gens mala cara:—varem dir tots dos al hora per animarla, à lla sbasada.

—Prou que la faig, si me 'he quedat ab los ossos...

—Fa una pila de diàs que no 's pot empassar res, ab prou feinas pren una mica de caldo, va dir una que seya à la vora del llit.

—Y sort de vosté, sino ja faria temps que 'm trobaria al clot: ara trigaré una mica més; d' aquesta no puch sortirne; ting pulmonís... doble.

—Calla bojota, calla, ets molt poruga.

Entre el meu amic y jo al fi, varem poguer reanimarla. Mes asossegada ens va contar detalladament sa malaltia, acabant per esplicarnos una munió de desditxas y miserias.

Los medicaments son molt cars, y als vuit diàs de jaure ja no tenia la pobreta un centim: y ara per por d' anar al hospital, anaba venent tot lo que tenia, fins un matalás del seu llit.

Per distreurela, l' hi varem parlar dels amichs, de las bromas que habiam fet tots plegats en altres temps, de les anadas de camp, y ferem projectes per quan se posés bona.

Niné poch à poch s' anaba ensopint, fins que 's dormí sense adonarsen.

A la claror d' una xinxeta ficada en un got mitj ple d' aygua y oli, no sapiguent qué fer, ni qué dir, ens miraban aquell quarto plé de baf de malaltia y d' una tristors que trencaba 'l cor. Lo quarto era esquit à tot serho: just hi havia lloch per lo llit y un parell de cadiras, las parets emblanquinadas ab cala que la patina del temps esgroguehia y l' humitat descrotaba.

Volem sortir pero no gosabam: nos sentiam com clavats allí, subjectes per aquell silenci que imposaba, y que no sabiam com romper.

En Brull miraba al sostre com alelat; jo meditava, la dona que assistia à la malalta dormia de cap al llit. ¡Quin contrast feyan totes dugas! la una plena de salut, grossa, de cara sapada, vermella, tenint vida per vendré; l' altra, apimada, esgroguehida, snantsebi depressa la poca que tenia, y la miseria entorn y per demunt de tot.

Niné demaná aigua y sens descloure 'l ull, d' esma va beure la que li vaig donar; y altre cop s' ador

mi... silenci... Feya fret, y sentia tremolor. Anémsen vaig dir eb ven baixa a Broll, aquí ja som tres los malalts.

Varem sortir sens dir res, poch á poch, per no fer soroll, baixárem las escalas que semleban que no tenian fi...

En sent demá hi varem tornar: la Niné era morta. Morí á la matinata ofegantse ab un cop de tes.

Lo seu onarto era plé de gent de vehinat, que sortia y entraba; molts no feyan mes que misserejar, ni es ficavan en la morta.

De bona gana 'ls hauria tret á tots á espentas; me feyan mal, entraban sens reculliment, zarrotejant com si anessin á veure figuras de cera en una barraca de fra.

Pobre Niné! morir als vint anys, lluny de sa patria, rodejada de miseria, sens ningú de la familia ni una ma que estrenyer, ni uns ulls que la miressin ab amor! Quán deuria patir al veures tan sola!

Ningú la planyia, ningú ploraba ni pregaba per ella, ni l'hi encenia un ciri, ningú li tancaba 'ls ulls... jo 'ls hi vaig cloure, mes no del tot perque ja estava freda. Encare sento en los dits la fredor de la mort que á cap mes fredor se sembla.

Y allá la veig á la pobre Niné, recordant lo dia que la vaig conèixer servint de model en el taller d' un amich escultor. Dalt de la tarima, tota núa, ab lo cabell rissós estés y embullat. Semleba una figura de retaula. Alta, molt alta, prima sense estar magre, sas formas se contornejaban ab líneas suaus y delicadas, los pits de venus grega, alts y petits, la cabellera rossa d' un ros somort, los ulls blaus d' un blau de mar y bellugadissos com las onadas. Tot al plegat tenia un color de blanch de lliri daurat per lo sol quan se n'ava á la posta.

Flors, moltes flors, li varen portar los amichs y entre tots vam pagar l'enterro.

Pobre Niné! sempre recordaré aquells ulls blaus, molt blaus, com la mar llatina y bellugadissos com las onadas...

HORTENSI GÜELL.

Madrid, 97.

SECCIO LITERARIA

La barca vella

Captant, un pobre vell, baixá á la platja, y mirá abandonada allí á la arena una barca, que dias y mes dias resistint á l'onada se feu vella.

—Éts un mirall—digué—de ma persona, tu, que llytant cent cops ab la tempesta com gavina volant cap á la platje dels mariners salvavas l'existencia.

Mentres que fores bona per combatre contra la mar, patró tingueres sempre, mes avuy que t'rendeix l'embat de l'onada sobre la platja t' deixan feta estellas.

Jo també vaig combatre mentres jove contra 'l mar de la vida, mar inmensa, mes ja vell y sense forsas, inservible, se 'm llenza igual que tu sobre l'arena.

JOSEPH ALADERN.

CRÓNICA

En la sessió que celebrá ans d'ahir l'Excm. Ajuntament tingué lloch un incident que 'ns descuydarem de continuarlo en l'extracte que publicavam en nostre número anterior.

Nos referim al que motivá una proposició del senyor Nogués, al enterarse de que lo Sr. Governador civil disposava que s' procedís á la nova confecció del cens electoral d' aquesta ciutat, treball que á judici del citat regidor se podia treure á concurs pera que sortís lo mes barato possible á l' Ajuntament, á lo que s' oposá lo regidor Sr. Font y de Robinat, per entendre aquest, que fenyá tant delicada y que ha d' estar baix la direcció de l' Ajuntament no podia confiarse al criteri del qui ho fés més ventatjosament.

Incident en lo que hi intervingué lo Sr. Alcalde President, quedant terminat ab uns aclaració que 'l Sr. Borrás, fen venint á dir que l' estat precari de las caixas Municipals no permetian nous gastos y que tenint personal á la Secretaria, podia aquest portar á cap

lo treball en questió en horas extraordinarias, no mes que acudint á la Secretaria á las mateixas horas que acuden á sos respectius despatxs los dependents de las casas de comers.

Som nosaltres, com los qui més, amichs de las economias y sempre hem dit, no sense que 'ns causés pena, que la casa de la ciutat de Reus ha de concretarse á fer las cosas de pobre com á qui es: pero aquesta vegada no abundém en las idees del Sr. Alcalde.

Va massa diferencia d' un escrivent d' una casa de comers á la d' un d' oficinas públicas; aquellas quan no poden pagar los despatxan, l' Ajuntament, ja s' ha donat lo cas, sense pagarlos los ha vingut sostenint y per forsa, puig que lo cotidiá treball ho exigeix: y en una casa de comers l' escrivent té un estimul d' ascendir y de cobrar mes sou, cosa que l' Ajuntament ni promet ni creyém que pensi ferho, desde 'l moment que si vol ferlos treballar mes, es en rahó de procurar-se las economias del xocolate del lloro.

Are ja estarém á la mira de si's portará á cap aquest projecte que en teoria no hi ha que negar que es bonich, pero que posat á la practica, topará ab no pochi inconvenients, sense la resistencia passiva dels empleats, que estém segurs farà que es desisteixi d'aquest nou plan y mes quan arribem á principis del darrer trimestre, en que s' confeccionan los repartos de la contribució y 'l Padró de cédulas personals.

Per aquest temps emplassém al Sr. Alcalde, qual bona intenció som també los primers en regoneixerli.

Ahir á la tarde, en lo carrer de Sant Llorens per poch hi va anar que no ocorregués una desgracia.

Venint en direcció oposada un carret del Mas del Marqués de Marianao y la carreta del magatzém de farina dels Srs. Grau y C. hi aná de prim pera que una de las varas del primer no fes mal al carreter que manava lo sezon.

La poca importancia d' aquest fet ni mereixia que l' anotessim en nostre crónica: més com doná lloch á varis comentaris entre 'ls que 'l presenciaren, per suposar aquets que 'l Municipal havia fet la vista grossa perque s' tractava d' un carruatje del Sr. Marqués, ne parlém, aclarint que lo Municipal del barri no podia haverse enterat de la manera que 'l fet ocorregué.

Pero en camvi podia haverse fet mes ben respectar, evitant paraulas que ni en tavernas moltas vegadas se toleran quan son dirigidas á personas.

Nostre ilustrat y bon company la Revista Gallega de la Corunya, en son darrer número publica, en lloch preferent, los Estatuts baix los que se regirá la Associació «Lliga Regional» que s' acaba de fundar en la capital d' aquell hermós regne y que comensará á funcionar desde 'l dia primer del vinent Janer.

La Comissió iniciadora d' aquesta Associació, nostres bons amichs Lujris, Carré y Golpe, secundats per lo notable escriptor regionalista, igualment estimat nostre amich Director de la Revista Gallega, fan un cridament á tots los gallegos de cor y que estiman á la seva patria, pera que s' apleguin sota la gloriosa bandera regionalista que dita «Lliga» onejará y procurar aixís sortir millor á la defensa dels atachs que venen del centre contra las antigas nacionalitats de la Espanya d' avuy.

Nostre company de causa don Joseph Loperena y Romá, secretari del «Centre Catalanista» de Gerona, há obtingut en l' Universitat de Barcelona lo grau de llicenciat en dret civil y canónich.

Li enviém la nostra enhorabons.

Hem rebut la visita de The Monigoty, ilustrat setmanari que veu la llum á Barcelona, ab la particularitat de que en sas vuyt planas, ab prou fenyas hi ha prosa.

Tot l' espay d' ellas l' ocupan curiosos grabats, fruits de llapis ingeniosos é historietas y quentos ilustrats.

La bona acullida que 'l públich ve dispensant á The Monigoty es prova de que los dibuixants ab que compte lo nostre colega son de fama reconegada.

Ab gust li deixém establert lo cambi que nos sollicita de nosaltres.

De Lo Catalanista: «Las escandalosas vexacions de que son victimas la propietat y la industria ab lo vigent sistema d' investigació, concedit per en Navarro Reverter contra tota llei y justicia al arrendatari de la recaudació de contribucions y de quin estat de cosas venim ocupant nos ja fá alguns dias, han donat ocasió á un moviment general en aquesta provincia. A Granollers hi ha 'l

propósit de celebrar dintre pochi dias una reunió de contribuyents pera acordar la manera de corretgir semblants abusos. Farán ús de la paraula en dita reunió pública, caracterisats propietaris de la comarca.» Fort ab aqueixas ratas de Madrid que s' fican á ratar per las casas dels altres, fins y tot atropellant la llei.

¿Quan ens veurém lliures d' aqueixas plagas?

Nostre particular amich, lo jove procurador casidich d' aquest Jutjat d' instrucció D. Francesch de P. Muñoz, ahir al matí, en lo Santuari de la Verge de Misericordia contragué matrimoni ab la bella senyoreta Rosa Vergés.

Los nuvis després de celebrar son nou estat ab un banquet que se servi en la Fonda de Londres, en lo correo de Madrid sortiren cap á Barcelona ahont se proposan passar los primers dias de la lluna de mel, la que los hi desitjém sfa per sempre.

«La Elegancia en el Teatro Social». «Reglas de etiqueta y cortesania en todos los actos de la vida», «per la Vizcondesa de Bestard de la Torre». Heus aquí lo títol de la nova obra que acaba de publicar-se per la casa editorial A. P. Guillot y C. de Madrid.

Luxosament encuadernada, y ab un text que respon á todas las necessitats socials, forma un tomo de més de 190 páginas, y son preu de set pessetas es exiguo, si s' té en compte que es un llibre ameno y necessari á tota familia que frequenti la societat.

Lo célebre escriptor suech Dr. Göran Björkman, catedratic de l' universitat de Upsala, nos ha fet la mercé, que li agrahim de tot cor, de remetrems un exemplar ab atectuosa dedicatória, de son llibre de traduccions titulat: «Genljud Gran Hesperien» (Tredje samlingen) (Ecos de Hesperia, Tercera serie.)

Dit llibre conté traduccions de notables poesias de Ramon de Campoamor, Mossen Jacinto Verdagner, Apeles Mestres, Eduart Pondal y alguns altres poetas de las regions espanyolas, y va ilustrat ab los retratos d' alguns d' ells.

La obra, artisticament parlant es injosa y elegant de debó, constituhint una gallarda mostra del avens tipográfic que ha alcanat aquell llunyá país, y en quant á la part literaria, lo nom del senyor Björkman, que té una celebritat europea, es suficient penyora pera responder del excepcional mérit en ella contingut. A més dit literat ha publicat també recentment á la llengua sueca algunas poesias de nostre company senyor Aladern.

Li domém las gracias per una y altre cosa.

Diuen los periódichs que quants pares de reservistas del 91 que serveixen al Exércit d' operacions á Cuba se creguin en perfecte dret á una pensió d' Estat, deuen solicitar aquesta, primer del capitá general del districte que aquest ordeni la tramitació d' expedient, y resolt aquest de manera favorable y aixís comunicat als pares, deuen aquestos allavors dirigir-se en paper de deu céntims á S. M. lo Rey pera que s' dicti la Rea ordre concedint la pensió que s' pretengui.

No es poca la feyna que se 'ls gira als citats pares pera reclamar lo que de dret los pertoca, tot sent una miseria lo que han de cobrar.

Es de suposar també que l' Estat los hi fará 'l corresponent descompte, que 'ls habilitats y las oficinas cobrarán lo seu tant per cent, y que lo poch que 'ls hi quedi, s' ho haurán de gastar en paper sellat y en viatges inútils.

Tal es l' estat de nostra escandalosa administració quan s' ha de cobrar alguna cosa. En cambi quan se tracta de pagar, á cada cantó trobem algun castellanot ab tots los documents preparats pera rebre las quantitats que injustament ens exigeix aqueix govern central esclavizador de Catalunya.

¿No s' acabarà algun dia, tot eixó?

Per la banda del Maestrazgo, entre Valencia y l' baix Aragó, se nota gran moviment de tropas, degut á la efervescencia carlista que s' nota per aquelles regions. A més de las companyias que sortiren de Zaragoza l' altre dia envers Alcañiz, n' han sortit d' altres de Valencia, segons diu un diari de Tortosa en los següents termes:

«Además de la companyia de Otumba, que está de guarnició á Morella, han marxat á aquella població dos companyias del regimén de Mallorca.

Van equipats com en cas de guerra.

Maua ditas forsas lo tinent coronel D. Brauli Ordoña.

Las referidas companyias portan la missió de maniobrar en los pobles del alt Maestrazgo.

Lo general Moltó diu que proposa adestrar als soldats en los exercicis militars.

Segons se veu, lo govern va preparar-se á fi de plantar cara al alsament carliste que s'va preparant, y que de segur exclatará al ser concedida la autonomia á la isla de Cuba.

Visquem preparats.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d'aquesta ciutat, puja á la quantitat de pessetas 1072'44.

Crònica teatral

L' HUSSAR

La divertida obra francesa, arreglada á la escena castellana per lo Sr. Pine, fou una de las possadas en escena ans d'ahir en lo Teatro Fortuny, y que tenia l'atractiu d'esser nova pera nostre públich y 'l de venir precedida de justa fama.

«L'Hussar» es una sarsueta cómica, y tant la seva música com la seva lletra delatarian als primers compassos y á las primeras escenas, la seva ilegítima procedencia, en cas que 'ls programats anunciants, no la fessin constar per oblit.

D'argument senzillíssim, podríam dir que ab prou fenyes ne té, ja que la obra se base en que un Tinent casat te relacions ab una viuda y perque las circunstancias ho volen, no te mes remey que fer passar á aquesta per la seva muller, no obstant, son autor se las arregla de manera tan ingeniosa que troba en aquest assumpte prou pasta pera ferne dos actes y fer passar á la concurrencia dos horas llargas ben divertidas y distretas, y lo que es mes extrany, ne surt victorios.

Ab una facilitat á que no 'ns hi tenen acostumats los grans autors dels llibretos del género chico, lo de «L'Hussar», salva las situacions comprometedoras, y no cerca la riatlla y l'aplausu del públich en xistes dels que fan tornar vermell á Cabos de gastadors, sino en la mes refinada ignocencia.

La obra nos la serveix á taula ab tots los ameniments que 'l paladar mes delicat puga exigir; de sal y preve n'hi ha molt; pero aixis com los de Ricardos de la Vega, los Perrin y Palacios etc. etc., empalagan, lo d'aquesta fins serveix d'aperitiu.

Hi ha també en «L'Hussar» dos tipos dibuixats y transplantats á la escena de ma mestre, lo de capitá y 'l de Parrondo.

Aquestas bonas qualitats acompnyadas de que al mateix temps l'obreta se pot considerar d'espectacle per la molta animació que hi ha en la major part d'escenas, fan que s'pugui augurar que «L'Hussar» serà una de las obras que mes se conservarà en los cartells.

De la música, ab dir que correspón al llibreto y que es d'autor francés, nos creyém rellevats de parlarne: á més, hem dit sempre que 'l pentagrama es un de nostres molts flachs.

Com á impresió podém dir que sas festivas notes nos agradaren y que 'l públich que coneix la de «Miss Helyett» y la de moltes altres obras dels mestres d'allí ahont comensa la Europa, aculli favorablement la llengua del «Hussar».

**

La execució que «L'Hussar» obtingué, deixant á banda deficiencias que avans de posarse en escena tots sabíam que era imprescindible que s'notessin, fou excelent, tan bona, que aquesta primera representació se podia pendre per la que feya cent.

Los artistas tots, demostraren coneixer la seva obligació, y 'l coro de soldats en la escena de la instrucció, manifestaren lo ben aprofitats que foren los ensaigs, aixis com la orquesta, baix la enérgica batuta de son mestre Director, Perez Cabrero, á qui cada dia se li hauria de tributar una ovació, puig éll es l'héro verdader de que las obras surtin tan bé.

Y are hem d'agrahirli tots, com nosaltres en particular li agrahim, hagi conseguit, en la interpretació de las obras, que cap artista se separi de lo que 'l paper li senyala ab ridiculas pallassadas, que si diverteixen á la gent menada y á uns pochs de major edat, fastiguejan á la majoria del públich sensat.

Aixis Sr. Perez Cabrero se fá: lo qui com vosté sent en son cor l'art, y's troba dirigint una companyia d'artistas, que 'ls que actúan en nostre teatre ho son, si tant convé, ha d'imposarlosi la seva voluntat; d'altra manera sospitaríam nosaltres y ab nosaltres molta part del públich, que no son fidel expressió de lo que vosté sent, certs colps de batuta al faristol que no agra-

dan, quan algun artista s'pert ó algun instrument no obeheix á la voluntat del professor, emetent las notas que marca la partitura, colps que nosaltres respectém per gongoneixen en ells la seva voluntat y millors desitjs en feros saborejar totas las bellessas musicals de las obras.

En la interpretació del «Hussar» se mereixian més aplausos dels que 'l públich los hi tributá, la simpática Srta. Perez Cabrero (Mercé), lo baix Sr. Segura y 'l nou tenor cómic Sr. Casas, los qui s'identificaren tan en son paper, que sense por de que se nos digui que 'ls adúlém, hem de manifestar que n'feren una creació.

Vetlla tan agradable, acabá ab la representació de «El duo de la Africana» que ho fou per primera vegada en aquesta temporada.

Hem perdut lo compte de las vegadas que hem vist «El duo» en las taulas de nostre colisseu de la plassa de Prim, unas bastant bé, otras regular y alguna de ben malament; pero «Duo» que nos hagi agradat més, ni tant, com lo d'ahir, no 'l recordém ni 'ls registran los anals de nostre teatre.

Es natural; de quartets com lo que forman la tiple Sra. Perez de Isaura, lo tenor Sr. Alcántara, lo baix Sr. Segura y la primera característica senyora Martí Moragas, encarregats respectivament dels papers de Antonelli, Vasco de Gama, Querubini y Serafina de los Rios etc. no se n'troban á cada pas ni per d'ahir; y si ategim que aquets artistas, sempre aplaudits, no prengueren á broma alló de *il foco sacro de la inspiración*, y s'interessaren lo mes possible pera que resultessin un sarcasme las paraulas de Querubini, «*el duo va acabar male*», lo lector se formarà millor judici, que lo que nosaltres poguessim exposarli, de com sortí lo «Duo» de la actual companyia.

Aquí no hi cap més que repetir: molt bé, molt bé y molt bé.

F. C. E.

SECCIO OFICIAL

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

Donat compte al Excm. Ajuntament de ma presidencia en Consistori de 24 del actual del Projecte de Reglament pera 'l Matadero públich d'aquesta ciutat, y acordat per lo propi Ajuntament quedi de manifest en la Secretaria Municipal per lo terme de 15 dias á fi de que las Corporacions é individuos en lo mateix interessats puguin presentar per escrit las reclamacions que creguin oportunas, se fa públich lo mencionat acort, advertint que, desde demá fins lo 10 del próxim Desembre queda exposat en la Secretaria lo mencionat Reglament.

Reus 25 Novembre de 1897.—L'Alcalde, Joseph M. Borrás.

Registre civil

del dia 24 de Novembre de 1897

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Gertrudis Virgili Simeón, 64 anys, Casa de Camp, núm. 52.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Sant Pere.

Sant de demá.—Sant Facundo.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	64'62	Filipinas	
Exterior	80'72	Aduanas	
Amortizable		Cubas 1886	96'
Fransas	20'20	Cubas 1890	79'
Norts	23'80	Obs. 6 0/0 Fransa	97'62
Exterior París	61'56	Obs. 3 0/0	53'75
París	32'75	Londres	33'45

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realizadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'63	Fransas	20'20
Exterior	80'75	Cubas vellas	96'06
Colonial		Cubas novas	79'
Norts	23'75	Aduanas	97'62
Obligacions Alimnas	83'	Oblig. 3 0/0 Fransas	53'75
		Filipinas	94'75
PARIS			
Exterior	61'25	Norts	
GIROS			
París	33'75	Londres	33'45

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llaudó Prats, don Joan Vallés Valduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 dias fetxa. . . . . 33'00 operacions
» á 8 » vista. . . . . 00'00 diner.
París á 8 » dij. . . . . 00'00 operacions
Marsella á 8 » » . . . . . »

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	0'10	0'10	0'10
Gas Reusense		850	0
Industrial Harinera			0
Banch de Reus	515	520	0
Manufacturera de Algodón	70	100	0
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		150	
Societat Hidrofórica	135	150	

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 24

De Barcelona en 6 horas, v. «Soto» de 650 toneladas, ab trázit, consignat á don Mac Andrews y Companya.

De Po to Empedode y escalas en 14 dias, v. suech «Italia», de 879 ts., ab trázit, consignat als senyors Boada y germans.

Despatzadas

Pera Port-Vendres pail. francés «Anna», ab vi.
Pera Hamburgo y escalas, vap. «Pizarro» ab carga general.
Pera Cette vap. «Correo de Cartagena», ab vi.

ANUNCIS PARTICULARS

Academia Fortuny

Ensenyansa de dibuix, pintura y módelat

DIRIGIDA PER

RAMON CASALS

Premiat ab medallas, diplomas y mencions honoríficas en varias exposicions, alumno per oposició del «Regio Instituto di Belli Artis» en Roma.

Ensenyansa de dibuix lineal, adorno, figura, paisatge, natural, pintura al oli y l'aygnada.

Dibuix y pintura ab model viu

Carrer Major núm. 28, pis 1.º.—Reus

TALONARIS

pera la Rifa de Nadal

Se venen en la Imprempta d'aquest Diari.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companya d'ópera y sarsuela espanyola

DIRIGIDA PER LO MESTRE

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Funció pera avuy.—26 d'abono.—Irremisiblement última representació de la ópera espanyola del mestre Bretón, «La Dolores».

Entrada á localitat 3 rs.—Id. al paradís 2.

A dos cuarts de nou en punt.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirán desde 'l dia 1 de Setembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Mati: 4'10, 9'06.—Tarde: 2'32, 3'45.

SORTIDAS DE SALOU.—Mati: 4'56, 10'46.—Tarde: 5'10.—Nit: 7'25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS:

De Reus a Barcelona:

5:10 m. correo (Per Vilanova y Vilafrañca) 4. 2. y 3.ª y 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova) 4. 2. y 3.ª y 12:11 t. mercancías, segunda y tercera. 4:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona a Reus
5:25 m. (per Vilafrañca).
9:46 m. (per Vilanova).
15:08 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora
9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus
4:21 m. — 8:00 m. — 12:02 t. — 8:04 t. — 7:36 n.

De Reus a Tarragona
8:30 m. — 9:47 m. — 2:11 — 7:04 t.

De Tarragona a Reus
7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus a Lleida

8:10 m. — 5:23 t.

De Lleida a Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus a Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí a Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona a Valencia

9:30 m. y 7:45 n.

De Valencia a Tarragona

7:11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACION DE CORREOS-REUS

Horas de arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS
De Tarragona, 8:30 m.

Biblioteca Regionalista

SECCIO CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall,	10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova,	2 "
«La Dida», per Joseph Pelju y Codina,	2 "
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern	2 "
«Costums típic», per id.	2 "
«Alcover», monografia, per id.	4 "
«Poesias», per Marel Marinello,	2 "
«Oda a Barcelona», per Jascinto Verdagner,	4 "
«Lo Pl de las tres branques», per id.	2 "
«L. Aglenya», per Ramon Masferrer,	4 "
«Croquis Pirenencs», per J. Massó Torrents,	12 "
«La Fada», per id.	4 "
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó,	2 "
«Anant pel món», per Santiago Russinyol,	16 "
«Les Cròniques catalanes», per Gabriel Turell,	12 "
«Obras catalanes», per Joseph Ixart,	20 "
«Poesias», de Joan Maragall,	8 "
«Alades», per Emili Guanyabens,	8 "
«Fructidor», drama, per Iguaci Iglesias,	8 "
«Montibax», per Bosch de la Trinxeria,	12 "
«Quan jo era noy», per A. de Riquer,	20 "

SECCIO CASTELLANA

«España tal qual es», per Valentí Almirall,	4 rals.
«Patria y Región», per Salvador Golpe,	12 "
«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Plaquer,	2 "

SECCIO GALEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde,	5 rals.

Además están a la venda diferentes obras de celebrados literatos catalanes, castellanos y extranjeros.

De Barcelona (per Tarragona) 7:30 m.
De id. directe 10:30 t.
De id. id. 4:30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera (per Pícamonys y descendent de Lleida) 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza 8:30 m.
De Lleida y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 27 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten de aquesta Administracion lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per a Barcelona a las 5:00 m.
Per a id. a las 2:00 t.
Per a Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Per a id. id. id. (per idem) a las 2:00 t.
Per a Tarragona directe a las 7:00 n.
Per a Lleida, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarragona y las lineas a las 8:00 m.
Per a Madrid, Saragossa, Tordel, provincias Vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 1:00 t.
Los pobles servits per peatonos a las 6:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que s deposita en los buxos després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

TALONARIS

per la nit de Nadal

Se venen en la impremta d'aquest Diari.

Direcció per lo Mestre

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Companya d'òpera y escuela espanyola

Teatro Fortuny

Diversions públiques

Se venen en la impremta d'aquest Diari.

Registre civil

del dia 24 de Novembre de 1897

Matrimonis	Cap.
Defuncions	Cap.

Gertrudis Virgili Simedra, 64 anys, Casa de Camp, núm. 52.

SECCIO RELIGIOSA

«Sant Ramon», 2 rals.
«Planys», 2 "
«El Macouidi», per Brunet y Bellel, 4 "

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANT ANTONIA, 28.—REUS

Ultims hores de la Borsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	64.02
Exterior	80.75
Amortizable	96.
Francia	20.20
Porto	23.80
Exterior-Paris	61.56
Paris	33.75

Se repelen ordres de fletes per Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de quants comptes y vendes al comptat y per compte de tota classe de veltors, compra de monedes y bitllets de tots los paisos.

La literatura catalana ha estat sempre una literatura de lluita i de lluita ha estat sempre la literatura catalana. Ha estat sempre una literatura de lluita i de lluita ha estat sempre la literatura catalana. Ha estat sempre una literatura de lluita i de lluita ha estat sempre la literatura catalana.

La literatura catalana ha estat sempre una literatura de lluita i de lluita ha estat sempre la literatura catalana. Ha estat sempre una literatura de lluita i de lluita ha estat sempre la literatura catalana. Ha estat sempre una literatura de lluita i de lluita ha estat sempre la literatura catalana.

La literatura catalana ha estat sempre una literatura de lluita i de lluita ha estat sempre la literatura catalana. Ha estat sempre una literatura de lluita i de lluita ha estat sempre la literatura catalana. Ha estat sempre una literatura de lluita i de lluita ha estat sempre la literatura catalana.